

Број освојених поена

ТЕСТ ИЗ СРПСКОГ ЈЕЗИКА И КЊИЖЕВНОСТИ

јун 2024.

Шифра кандидата: _____

УПУТСТВО: Тест попуњавати ћирилицом, хемијском оловком и без преправљања, поштујући граматичка и правописна правила. Нечитки, преправљани, граматички и правописно неправилни одговори неће се признавати.

1. Заокружите слова испред година првог и другог издања *Српског рјечника* Вука Ст. Караџића. 1 поен
а) 1818. б) 1847. в) 1852. г) 1864. д) 1868.
2. Заокружите назив говорног органа који има улогу резонатора у коначном формирању гласова: 1 поен
душник зуби усна дупља предње непце плућа гласне жице
3. Сугласници Т и Ц разликују се по: 1 поен
а) звучности б) начину изговора в) месту изговора
(Заокружите слово испред тачног одговора.)
4. Напишите пун назив гласовне промене (алтернације) извршене у речи *бурегиница*. 1 поен
једначење сугласника по звучности (алтернација к:г)
5. Међу наведеним речима у једној не сме доћи до алтернације н:м (једначења сугласника по месту и начину творбе). Заокружите је. 1 поен
једампут, стамбени, прехрамбени, одбрамбени
6. У следећој реченици подвуците непроменљиве речи: 1 поен
Јуче су нам јавили да нипошто неће с нама.
7. Одредите врсту речи: 1 поен
а) *ћутање* именица
б) *ћутљив* придев

8. У следећем низу глаголских облика подвуците неличне облике глагола *писати*: 1 поен
пишимо, пишући, пишемо, писали смо, писали бисмо, писали, писавши
9. Са творбеног аспекта лексичке јединице типа ауто-превозник, бакар-сулфат, веш-машина, спомен-кућа називају се: 1 поен
а) полу-сложенице   б) полу сложенице   **в) полусложенице**
(Заокружите слово испред тачног одговора.)
10. Заокружите слово испред реченице у којој препознајете *именски предикат*. 1 поен
а) *Луче су нам у посету дошли пријатељи мога брата.*
б) *Све прочитане књиге ће бити на горњој полици.*
в) Бакина башта је била пуна шареног цвећа.
11. Одредите врсту зависне предикатске реченице која се појављује у датој комуникативној реченици. 1 поен
Често је каснила у школу јер је по својој природи врло спора.
То је узрочна _____ зависна реченица.
12. Међу понуђеним синтагмама подвуците ону која припада *именичким синтагмама*. 1 поен
сладак као шећер пут у средиште земље читајући стрипове   далеко од куће
13. Одредите синтаксичку службу (функцију) подвучених реченичних чланова. 1 поен
а) Књиге ће стајати на столу.   субјекат
б) Новчаник ће ми донети мама.   објекат
14. Називе следећих појмова напишите правилно водећи рачуна о употреби великог и малог слова: 1 поен
а) БАРОК _____ барок
б) МИНИСТАРСТВО УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА _____ Министарство унутрашњих послова
_____ Министарство унутрашњих послова
в) ИНДИЈСКИ ОКЕАН _____ Индијски океан
15. Заокружите слово испред правилно написаног броја 469: 1 поен
а) четиристо шездесет девет   б) четресто шездесет девет
в) четиристошездесетдевет   **г) четиристо шездесет девет**
16. Заокружите слова испред две тврдње које се односе на *поезију српске модерне/симболизма*: 1 поен
а) Развија се у периоду после Другог светског рата.
б) Њени главни представници су Јован Дучић и Милан Ракић.
в) Песници негују култ савршене форме.
г) Доминантна тематика ове епохе су животи светитеља и владара.
17. Уз наслов дела средњовековне књижевности напишите *име аутора*: 1 поен
Слово љубве _____ Деспот Стефан Лазаревић
Похвала кнезу Лазару _____ Монахиња Јефимија

18. Пажљиво прочитајте стихове и допуните реченицу.

1 поен

*Шта се б'јели у гори зеленој?
Ал' је снијег, ал' су лабудови?
Да је снијег, већ би окопнио,
лабудови већ би полетјели.
Нит' је снијег нит' су лабудови,
него шатор аге Хасан-аге.*

Народна балада *Хасанагиница* започиње стиховима у којима се може препознати

стилска фигура под називом словенска антитеза (упишите назив стилске фигуре).

19. Пажљиво прочитајте наведене стихове и одговорите на постављене захтеве.

1 поен

*О мало се браћа завадише,
Да око шта, веће ни око шта:
Око врана коња и сокола:
Дмитар иште коња старјешинство,
Врана коња и сива сокола,
Богдан њему не да ни једнога.*

Назив песме Диоба Јакшића

Врста стиха десетерац

20. Повежите песничке врсте са њиховим главним одликама тако што ћете уз називе песничких врста уписати одговарајући број.

1 поен

елегија	<u>3</u>	1. Потиче од песама посвећених богу Дионису, а тематизује лепоту постојања и тренутке животних радости.
дитирамб	<u>1</u>	2. Посвећена је неком или нечему што се сматра вредним највећег поштовања или обожавања. Тежи се узвишеном тону и свечаном ритму.
химна	<u>2</u>	3. Врста је песме у којој се изражавају туга, бол и жаљење за нечим што је неповратно прошло.

21. Заокружите слово испред исказа који је тачан.

1 поен

- а) Квинта је строфа од пет стихова.
б) Квинта је песма од пет строфа.
в) Квинта је стих од пет слогова.

22. Спојте имена јунака из *Илијаде* са њиховим љубавним паром тако што ћете уз имена уписати одговарајући број.

1 поен

Парис	<u>3</u>	1. Брисеида
Ахил	<u>1</u>	2. Андромаха
Хектор	<u>2</u>	3. Хелена

23. Горски вијенац Петар II Петровић Његош посветио је:

1 поен

- а) Милошу Обреновићу   б) Вуку Караџићу   в) Карађорђу Петровићу

(Заокружите слово испред тачног одговора.)

24. Пажљиво прочитајте следећи текст и допуните реченицу.

1 поен

Певајући о мајци којој су посекали седе косе, сестри која се продала и губавом бакалину који му љубљену жену грли, лирски субјект ове песме осликава свет разрушених вредности и обесмишљеног постојања. Иако клонулог духа, поетски глас стиховима: „И ја у овом мутном мору блуда и кала / Не тражим плена: / Ох, ја сам жељан зрака! И млека! / И беле јутарње росе!” испољава жељу за елементарним животним вредностима, за обновом невиности и чистоте.

Наслов ове песме је Човек пева после рата (упишите наслов песме),

а написао ју је Душан Васиљев (упишите име и презиме песника).

25. Повежите наведена дела са жанровима којима припадају тако што ћете уз наслов уписати број којим је означен жанр. Један жанр је сувишан. 1 поен

а) <i>Ромео и Јулија</i>	<u>3</u>	1. збирка новела
б) <i>Декамерон</i>	<u>1</u>	2. религијски спев
в) <i>Божанствена комедија</i>	<u>2</u>	3. трагедија
		4. роман

26. На основу наведених појмова одредите загонетну личност. 1 поен

министар просвете, Хопово, Харалампције, полза, басне

Реч је о Доситеј Обрадовић (упишите име и презиме).

27. Поред наведених наслова приповедака допишите њихове ауторе: 1 поен

„Поварета”	<u>Симо Матавуљ</u>
„Данга”	<u>Радоје Домановић</u>

28. 1 поен

„Управо њих двоје ступају преко прага, а на цркви грунуше звона на јутрење. Громко се разлеже кроз тиху ноћ и потресе се душа хришћанска. И као талас суво грање, тако њихов звук односи бољу и печал, кида узнеми, а скрушена душа разговара се с небом...

– Сине, устани да идемо у цркву!...

Кад сам ишао лане у Београд по еспап, видео сам у Топчидеру Перу Зелембаћа у робијашким хаљинама. — Туца камен!”

Наведени одломак је из приповетке Први пут с оцем на јутрење (упишите наслов дела),
коју је написао Лаза Лазаревић (упишите име и презиме аутора).

29. 1 поен

Плаво и златно
Последњи прстен видика
Последња јабука сунца

Зографе
Докле твој поглед допире

Чујеш ли коњицу ноћи
Алах ил илалах

Наведени стихови припадају песми Манасија (наведите наслов песме),
коју је написао Васко Попа (наведите име и презиме аутора).

30. Уз имена јунака упишите наслове дела којима припадају: 1 поен

а) Мерсо	<u>Странац</u>
б) Естрагон	<u>Чекајући Годоа</u>
в) Љуба Шампион	<u>Кад су цветале тикве</u>